

การประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด
โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช*
THE EVALUATION OF A YOUNG YOUTH PROJECT AWAY FROM
NARCOTICS THEPPARAT PITTAYASAN SCHOOL UNDER
THE OFFICE OF NAKHON SI THAMMARAT SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA

ราเชนทร์ รักจันทร์*, นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์

Rachen Rakchan*, Nilrat Navakijpaitoon

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6355701052@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปฏิกิริยา ประเมินการเรียนรู้ ประเมินพฤติกรรม และประเมินผลลัพธ์ของผู้เข้าร่วมอบรมโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด รูปแบบการประเมินแบบเคิร์กแพทริก กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 14 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 54 คน รวมทั้งสิ้น 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และการสัมภาษณ์เพื่อสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ผลการประเมินประเมินพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การประเมินผลลัพธ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า:

1. ผลการประเมินปฏิกิริยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) พบว่า ประเด็น จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการบรรยาย ทำกิจกรรมมีความเหมาะสม วิทยากรมีเทคนิค วิธีการในการ

* Received October 21, 2023; Revised March 1, 2025; Accepted March 13, 2025

ถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย สถานที่ฝึกอบรม และอุปกรณ์มีความสะดวกเพียงพอต่อการดำเนินการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการประเมินการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) พบว่า ประเด็นนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีนิสัยร่าเริงแจ่มใสและมองโลกในแง่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3. ผลการประเมินพฤติกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) พบว่า ประเด็นนักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตด้วยตนเอง และ นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ได้ทุกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยผลสูงสุด

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) พบว่า ประเด็นนักเรียนมีความสามารถใช้ทักษะชีวิตในการหลีกเลี่ยง ให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้ด้วยตนเอง และสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นที่มีปัญหาได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คำสำคัญ: ประเมินโครงการ, ยาเสพติด, รูปแบบของเคิร์กแพทริก

Abstract

This study aimed to assess participants' reactions, learning, behavior, and outcomes in a project called "Youth Empowered: Drug-Free Futures." The research utilized the Kirkpatrick evaluation model. The sample group included one school administrator, 14 teachers, and 54 secondary school students from grades 1 to 6 during the 2022 academic year, totaling 69 participants. Evaluation tools consisted of opinion questionnaires and focus group interviews. Data were analyzed using means, standard deviations, and content analysis. The research results indicated that the overall outcomes were at the highest level. Specifically, the evaluation results were categorized as high and highest levels. The behavioral evaluation yielded the highest mean, followed by the outcome evaluation. The learning evaluation, however, had the lowest mean among all evaluated aspects.

The results showed that:

1. The overall reaction evaluation results were at the highest level ($\bar{X}=4.51$). It was noted that the number of hours allocated for lectures and activities was appropriate. The lecturers utilized effective techniques and methods to convey knowledge, making the content easy to understand. The training venue and equipment were also deemed convenient, contributing to the high average score.

2. The overall learning evaluation results were high ($\bar{X}=4.43$). It was observed that students with good mental health tend to have cheerful and optimistic personalities, which received the highest average score.

3. The overall behavioral evaluation results were at the highest level ($\bar{X}=4.56$). Students demonstrated a strong ability to solve various life problems independently and to adapt to different environments, both of which received the highest average ratings.

4. The overall outcome evaluation results were at the highest level ($\bar{X}=4.55$). Students effectively used life skills to avoid and distance themselves from drugs and to provide knowledge to others facing similar challenges, achieving the highest average score in these areas.

Keywords: Project evaluation, Drug, Kirkpatrick Model

บทนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ประสบกับปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมายที่เป็นภัยแก่เยาวชน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด ซึ่งยาเสพติดได้สร้างปัญหาใหญ่และเป็นภัยคุกคามกับประชากรอย่างยิ่ง ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของทุกประเทศในโลก ประเทศไทยก็เช่นกัน ยาเสพติดได้แพร่ระบาดและเป็นปัญหาต่อสังคมโดยเฉพาะเยาวชนของ ไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน แม้รัฐบาลทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ มีนโยบายปราบปรามและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง มีบทลงโทษรุนแรงต่อผู้ค้า หรือผู้จำหน่าย แต่ปัญหายาเสพติดก็มิได้หมดไปจากสังคม ยังคงสร้างปัญหาให้กับเยาวชนไทย ตลอดเวลา จะเห็นได้จากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 154/2554 เรื่อง ยุทธศาสตร์ พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ที่สั่ง ณ วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2554 กล่าวไว้ในส่วนทั่วไปว่า “ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้กลับมาสู่ภาวะที่มีความรุนแรง ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิต ความปลอดภัยในทรัพย์สิน ความสงบสุขของประชาชนและสังคม รวมทั้งเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ” จากคำสั่งดังกล่าวประมวลได้ว่าการแพร่ระบาดของยาเสพติดจะทวีความรุนแรงต่อไป เพราะประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีการผลิตการค้า การจำหน่าย การลำเลียง และการลักลอบขนย้ายยาเสพติดตามแนวชายแดน เมื่อยาเสพติดได้ระบาดเข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยาเสพติดยังได้สร้างปัญหาความรุนแรง และความแตกแยกในระดับครอบครัว เยาวชนจำนวนมากซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติต้องตกเป็นทาสของยาเสพติด และนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน และก่อการกระทำความผิดต่อผู้อื่นส่งผลกระทบต่อตนเอง สังคม สุขภาพอนามัย และผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติด, 2558) ยาเสพติดที่เกิดขึ้น

ในเด็กและเยาวชนในปี 2566 มีค่าสถิติการใช้บุหรี่รวม 80.7% นำไปพัฒนาในการใช้ยาเสพติดอื่น ๆ 76% (กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาได้มีนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กำหนดนโยบายให้ผู้บริหารองค์กรหลักหน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุขที่ประกอบด้วย 5 มาตรการ ตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด คือ 1) มาตรการป้องกัน 2) มาตรการค้นหา 3) มาตรการรักษา 4) มาตรการเฝ้าระวัง และ 5) มาตรการบริหารจัดการ ต้องมีระบบข้อมูลต้องมีเครือข่าย ไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ปล่อย เพื่อให้เกิดระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทางเลือก การส่งเสริมความสามารถพิเศษ การหล่อหลอมบุคลิกภาพพึ่งตนเอง และการฝึกอบรมทักษะชีวิตเพื่อการรู้จักคิดใคร่ครวญ แยกแยะผิดชอบชั่วดีและฝึกฝนวินัยในตนเอง ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในระดับสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งถือว่าการป้องกัน แก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของสถานศึกษา โดยจะต้องมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนการสอนครบวงจร การเน้นกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา เพื่อเน้นให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในสถานศึกษาให้มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมและสติปัญญา เพื่อเน้นการทำงานในระบบเครือข่ายในการช่วยเหลือการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา การให้ความรู้ ตามโครงการครุฑตำรวจ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) และโครงการ TO BE NUMBER ONE ที่จะให้มีการจัดตั้งชมรมนี้ ในทุกสถานศึกษาก็จะเป็นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืนที่ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ได้เห็นความสำคัญของการห่างไกลยาเสพติดของนักเรียน จึงได้จัดทำโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด ไม่เสพ ไม่ซื้อ ไม่ข้องเกี่ยวกับสารเสพติดทุกชนิด พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดโทษที่ส่งผลต่อร่างกาย จิตใจ สังคมและประเทศชาติ ดังนั้นโรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จึงได้ทำโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้ประเมินจึงได้วางแผนดำเนินการ โดยศึกษาค้นคว้าหลักการแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูล และเลือกกำหนดรูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อมุ่งพัฒนาให้นักเรียนห่างไกลกับยาเสพติดและได้

ประยุกต์รูปแบบของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ของ โดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick, 1975) ที่ครอบคลุมการประเมินทั้ง 4 ด้าน คือด้านปฏิกิริยาตอบสนอง ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และการประเมินผลลัพธ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง นำไปพัฒนาและดำเนินงานตามโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินปฏิกิริยา (Reaction) ของผู้เข้าร่วมโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อประเมินการเรียนรู้ (Learning) ของผู้เข้าร่วมโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อประเมินพฤติกรรม (Behavior) ของผู้เข้าร่วมโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ (Results) ของผู้เข้าร่วมโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผู้ประเมินได้นำรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) นำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการประเมิน ทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ 1) ประเมินปฏิกิริยา (Reaction) 2) ประเมินการเรียนรู้ (Learning) 3) การประเมินพฤติกรรม (Behavior) และ 4) การประเมินผลลัพธ์ (Results)

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอนโรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ จำนวน 14 คน และนักเรียนโรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 54 คน ในปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 69 คน

เครื่องมือที่ใช้ ในประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นและการสัมภาษณ์ ที่สอดคล้องกับรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก ตามวัตถุประสงค์ 4 ขั้นตอน จำนวน 4 ฉบับ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินโครงการได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการแจกแบบสอบถามจากความคิดเห็นให้กับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 14 คน และนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 54 คน รวมทั้งสิ้น 69 คน และการสัมภาษณ์
สนทนากลุ่ม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด 4 ด้าน จากผู้ที่เกี่ยวข้องโครงการ จำนวน 7 คน

2. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์
สนทนากลุ่มในแต่ละข้อคำถาม

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ประเมินได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์
ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ
หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หาค่าความ
เชื่อมั่น (Reliability) หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)

2. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่

3. หาค่าความคิดเห็นของการประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห้างไกลยาเสพติด
โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ทั้ง 4
ด้าน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาเนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่สอดคล้องกับรูปแบบการ
ประเมินของของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) ตามวัตถุประสงค์ 4 ขั้นตอน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินโครงการเยาวชนวัยใส
ห้างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2565 (N=69)

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
การประเมินปฏิกิริยา (Reaction)	4.51	0.14	มากที่สุด
การประเมินการเรียนรู้ (Learning)	4.43	0.15	มาก
การประเมินพฤติกรรม (Behavior)	4.56	0.14	มากที่สุด
การประเมินผลลัพธ์ (Results)	4.55	0.12	มากที่สุด
รวม	4.51	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห้างไกลยาเสพติด โรงเรียน
เทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ตามความ
คิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้านพบว่า ผลการประเมินประเมินพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินผลลัพธ์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินปฏิภริยา มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินการเรียนรู้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลแยกรายขั้นตอนได้ดังตารางที่ 2-6 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินโครงการเยาวชนวัยใสห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2565 การประเมินปฏิภริยา (Reaction) (N=69)

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ประเด็นการบรรยายเรื่อง “โทษภัยของยาเสพติดและการป้องกัน” ทำให้เข้าใจเนื้อหาเรื่องยาเสพติดได้อย่างกว้างขวาง	4.56	0.63	มากที่สุด
2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการบรรยาย/ทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.63	0.50	มากที่สุด
3. วิทยากรมีความรู้ และเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่บรรยาย	4.44	0.63	มาก
4. วิทยากรมีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจเนื้อหาได้อย่างง่าย	4.63	0.50	มากที่สุด
5. วิทยากรมีการสร้างบรรยากาศจิตใจให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจการฝึกอบรม	4.56	0.63	มากที่สุด
6. สภาพแวดล้อมของสถานที่ฝึกอบรม เช่น อุณหภูมิ ระบบปรับอากาศ แสงสว่าง ระดับเสียง เป็นต้น มีความเหมาะสม	4.56	0.63	มากที่สุด
7. การจัดสถานที่ ฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ และ กิจกรรมของหลักสูตร	4.31	0.87	มาก
8. สถานที่ฝึกอบรมและอุปกรณ์มีความสะดวกเพียงพอต่อการดำเนินการฝึกอบรม	4.63	0.50	มากที่สุด
9. สื่อ โสตทัศนูปกรณ์ มีคุณภาพเหมาะสม และมีความทันสมัย	4.56	0.63	มากที่สุด
10. เอกสารประกอบการฝึกอบรมมีความชัดเจนครบถ้วนเพียงพอต่อกับจำนวนนักเรียน	4.31	0.87	มาก
รวมการประเมินปฏิภริยา (Reaction)	4.51	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินปฏิภริยา (Reaction) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการบรรยาย/ทำกิจกรรมมีความเหมาะสม วิทยากรมีเทคนิค วิธีการในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจเนื้อหาได้อย่างง่าย และสถานที่ฝึกอบรมและ

อุปกรณ์มีความสะดวกเพียงพอต่อการดำเนินการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช การประเมินการเรียนรู้ (Learning) ในปี การศึกษา 2565 (N=69)

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิเสธทุกครั้ง เมื่อถูก ชักชวนใหญ่ๆเกี่ยวกับยาเสพติด	4.57	0.74	มากที่สุด
2. นักเรียนมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อ ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ	4.54	0.78	มากที่สุด
3. นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีนิสัยร่าเริงแจ่มใสและมองโลกในแง่ดี	4.59	0.70	มากที่สุด
4. นักเรียนเลือกจะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการออกกำลังกาย ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน	4.43	0.87	มาก
5. นักเรียนมีความสามารถไขทักกะชีวิตในการหลีกเลี่ยงให้ห่างไกลจาก ยาเสพติดได้ด้วยตนเอง และสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นที่มีปัญหาได้	4.53	0.84	มากที่สุด
6. นักเรียนสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นที่มี ปัญหา หรือมีความเสี่ยงเกี่ยวกับวิธีการ แนวทางการหลีกเลี่ยง ยาเสพติดได้อย่างถูกต้อง	4.25	0.97	มาก
7. นักเรียนสามารถรวมกลุ่ม เพื่อนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดขึ้นได้ตามแผนงานโรงเรียนได้อย่าง ถูกต้องตามแบบแผน	4.38	0.85	มาก
8. นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไป ใช้ประโยชน์กับตนเองและผู้อื่นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.49	มาก
9. นักเรียนที่ผ่านการอบรมสามารถร่วมกับทางโรงเรียนในการ จัดตั้ง ชมรม ชุมนุม เพื่อเผยแพร่ ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยยา เสพติดให้แก่สาธารณชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.34	0.56	มาก
10. ผลงานการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติด การ รมณรงค์ต่อต้านการใช้ยาเสพติดของโรงเรียนได้รับการยอมรับ จากสาธารณชนและหน่วยงานภายนอกเป็นเชิงประจักษ์ และมี รางวัลยกย่อง	4.29	0.88	มาก
รวมการประเมินการเรียนรู้ (Learning)	4.43	0.15	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีนิสัยร่าเริงแจ่มใสและมองโลกในแง่ดี มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด และประเด็นนักเรียนสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นที่มีปัญหา หรือมีความเสี่ยงเกี่ยวกับวิธีการ แนวทาง การหลีกเลี่ยงยาเสพติดได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินโครงการเยาวชนวัยใสห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช การประเมินพฤติกรรม (Behavior) ในปีการศึกษา 2565 (N=69)

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นักเรียนจะปฏิเสธเสมอเมื่อมีใครชวนให้ดื่มเหล้า/สูบบุหรี่	4.68	0.63	มากที่สุด
2. นักเรียนเชื่อฟังคำสั่งสอนจากผู้ปกครอง	4.37	0.83	มาก
3. นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตด้วยตนเอง	4.69	0.60	มากที่สุด
4. นักเรียนยอมรับในความสามารถของผู้อื่น	4.66	0.73	มากที่สุด
5. นักเรียนมีความกตัญญูต่อครอบครัว ผู้ปกครอง ครู	4.62	0.57	มากที่สุด
6. นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	4.46	0.82	มาก
7. นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริตและยอมรับความจริง	4.51	0.78	มากที่สุด
8. นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในตนเอง	4.63	0.49	มากที่สุด
9. นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ได้ทุกสถานที่	4.69	0.60	มากที่สุด
10. นักเรียนหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่ชอบชักจูงไปในทางเลื่อมหรือทำในสิ่งที่ไม่ดี	4.29	0.79	มาก
รวมการประเมินพฤติกรรม (Behavior)	4.56	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินประเมินพฤติกรรม (Behavior) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นนักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตด้วยตนเอง และนักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ได้ทุกสถานที่ ($\bar{X}=4.69$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด และประเด็นนักเรียนเชื่อฟังคำสั่งสอนจากผู้ปกครอง ($\mu = 4.37$) นักเรียนหลีกเลี่ยงการคบเพื่อนที่ชอบชักจูงไปในทางเลื่อมหรือทำในสิ่งที่ไม่ดี ($\bar{X}=4.29$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินต่ำสุด

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช การประเมินผลลัพธ์ (Results) (N = 69)

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิเสธทุกครั้ง เมื่อถูก ชักชวนใหญ่เกี่ยวกับสารเสพติด	4.62	0.71	มากที่สุด
2. นักเรียนมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อ ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ	4.62	0.71	มากที่สุด
3. นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีนิสัยร่าเริงแจ่มใสและมองโลกในแง่ดี	4.57	0.72	มากที่สุด
4. นักเรียนเลือกจะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการออกกำลังกาย ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน	4.62	0.71	มากที่สุด
5. นักเรียนมีความสามารถใช้ทักษะชีวิตในการหลีกเลี่ยง ให้ ห่างไกลจากยาเสพติดได้ด้วยตนเอง และสามารถให้ความรู้แก่ ผู้อื่นที่มีปัญหาได้	4.71	0.52	มากที่สุด
6. นักเรียนสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นที่มี ปัญหา หรือมีความเสี่ยงเกี่ยวกับวิธีการ แนวทาง การหลีกเลี่ยง ยาเสพติดได้อย่างถูกต้อง	4.46	0.80	มาก
7. นักเรียนสามารถร่วมกลุ่ม เพื่อนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดขึ้นได้ตามแผนงานโรงเรียนได้อย่าง ถูกต้องตามแบบแผน	4.48	0.50	มาก
8. นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปใช้ประโยชน์กับตนเองและผู้อื่นในชีวิตประจำวันได้อย่าง เหมาะสม	4.58	0.50	มากที่สุด
9. นักเรียนที่ผ่านการอบรมสามารถร่วมกับทางโรงเรียนในการ จัดตั้ง ชมรม ชุมนุม เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยยา เสพติดให้แก่สาธารณชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.48	0.50	มาก
10. ผลงานการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติด การรณรงค์ ต่อต้านการใช้ยาเสพติด ของโรงเรียนได้รับการยอมรับจาก สาธารณชนและหน่วยงานภายนอกเป็นเชิงประจักษ์ และมีรางวัล ยกย่อง	4.33	0.80	มาก
รวมการประเมินผลลัพธ์ (Results)	4.55	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินผลลัพธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นนักเรียนมีความสามารถใช้ทักษะชีวิตในการหลีกเลี่ยง ให้ห่างไกลยาเสพติดได้ด้วยตนเอง และสามารถให้ความรู้แก่ผู้อื่นที่มีปัญหาได้ มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผลงานการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติด การรณรงค์ต่อต้านการใช้ยาเสพติดของโรงเรียน ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนและหน่วยงานภายนอกเป็นเชิงประจักษ์ และมีรางวัลยกย่อง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ครูฝ่ายวิชาการ 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน ผู้แทนครู 2 คน ผู้แทนนักเรียน 1 คน ครูฝ่ายกิจการนักเรียน 1 คน พบว่า ผู้บริหารและครู ดำเนินการประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก ทำให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านจิตใจของเยาวชน เปิดโอกาสให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม สามารถสร้างและพัฒนาเครือข่าย โดยเฉพาะเยาวชนที่อยู่ในสถานศึกษาและเยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษา เพราะเยาวชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดมากกว่ากลุ่มปกติ จะมีการนำความรู้ และทักษะที่มีประโยชน์ให้กับผู้อื่นไปใช้ในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผล

การประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผลการประเมินประเมินพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินการเรียนรู้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมค่อนข้างต่ำ แสดงว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการโดยรวมสอดคล้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shahrooz Farjad (2012) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรการฝึกอบรมในมหาวิทยาลัย โดยใช้รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริก (กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัย Islam Shahr) มีจุดมุ่งหมายที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมของบุคลากร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประเมินประสิทธิผลของการฝึกอบรมหลักสูตรในมหาวิทยาลัย Islam Shahr โดยใช้รูปแบบของเคิร์กแพทริก การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับการพิจารณา สถิติประชากร ประกอบด้วยบุคลากรและครู โดยเก็บข้อมูลผ่านการประยุกต์ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสอบถาม สถิติเชิงพรรณนาถูกนำมาใช้ในการเพื่อวัดตัวชี้วัดหลักของการประเมินผลประสิทธิภาพของ

หลักสูตรการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับมาตรฐาน การประเมินผลประสิทธิภาพชี้ให้เห็นว่าปฏิกริยาการเรียนรู้พฤติกรรมและองค์กระดบจะต้องมีการปรับตัวดีขึ้น จึงผ่านการดำเนินการของการออกแบบการฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการฝึกอบรมให้เพียงพอกับงบประมาณการจัดการและความต้องการขององค์กร โดยมีกลไกแรงจูงใจในการใช้อย่างต่อเนื่องและการประเมินผลปลายทาง (Shahrooz Farjad, 2012) ซึ่งอภิปรายผลแยกเป็น 5 ส่วน ได้ดังนี้

1. การประเมินปฏิกริยา (Reaction) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการบรรยายและการทำกิจกรรม มีความเหมาะสม วิทยากรมีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจถึงเนื้อหาได้อย่าง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ สุ่นศรีเมือง ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พ่อหลวงปวงชนชาวไทยโรงเรียนบ้านทัพหลวง อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า ก่อนดำเนินงาน ผลการประเมินปฏิกริยา ในด้านการประเมินการเรียนรู้ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ระหว่างดำเนินการของการประเมินพฤติกรรม โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก หลังดำเนินการโดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลกระทบและด้านประสิทธิผล โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายทอดความรู้ โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (นริศ สุ่นศรีเมือง, 2561)

2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะนักเรียนมีสุขภาพจิตดี มีนิสัยที่ร่าเริงแจ่มใสและมองโลกในแง่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญรัตน์ นามเมือง ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาการใช้สารเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินในภาพรวมเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ที่เกณฑ์ระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด คือ ด้านผลผลิต และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการ เพราะโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์โครงการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาการใช้สารเสพติดอย่างต่อเนื่องและไม่ทั่วถึง (อัญญรัตน์ นามเมือง, 2560) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิวพร แพทย์ขิม พบว่า ว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด มีครูที่ช่วยเหลือนักเรียนทั้งปัญหาด้านการเรียน และปัญหาส่วนตัวปานกลาง ดังนั้นเมื่อครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน ได้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการป้องกันยาเสพติดที่โรงเรียนจัดขึ้น ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดมากยิ่งขึ้น (ศิวพร แพทย์ขิม, 2556)

3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะนักเรียนสามารถแก้ไขปัญหายาในชีวิตด้วยตนเอง สามารถปรับตัวอยู่ได้ทุกสถานที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ สุ่นศรีเมือง (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พ่อหลวงปวงชนชาวไทย โรงเรียนบ้านทัพหลวง อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการ

ดำเนินงานโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน ต่อการดำเนินงาน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พ่อหลวง ปวงชนชาวไทย โรงเรียนบ้านทัพหลวง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2561 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขสำราญ ทนศักดิ์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเชิงประเมินเรื่องการประเมิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจาก ยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ด้านสภาวะแวดล้อม สำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นจากการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและ อบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ของผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่าง กัน และมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ควรมีการอบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข เพื่อเข้าใจถึงการดำเนินโครงการ 2) ควรมีการระดมทรัพยากรและจัดสรรงบประมาณทั้งภาครัฐ และเอกชน 3) มีการสำรวจ ศึกษาปัญหา การแก้ปัญหา พัฒนา ผู้เรียนตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างจริงจัง จัดกิจกรรมการศึกษาคุณงามความดีเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด (สุขสำราญ ทนศักดิ์, 2562)

4. การประเมินผลลัพธ์ (Results) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะมีความสามารถ ในการใช้ทักษะชีวิตในการหลีกเลี่ยง ให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้ด้วยตนเองและให้ความรู้แก่ ผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญรัตน์ นาเมือง ประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญห การใช้สารเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิวเวศน์ จังหวัดระนองโดยใช้รูปแบบซีบีบี ได้ศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหมาย ประเภท และผลกระทบของสาร เสพติด แนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหการใช้สารเสพติดบทบาทของโรงเรียน ในบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นและครูปฏิบัติการอื่น ๆ การบริหารงานเพื่อการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในการจัดกิจกรรมของโครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ โครงการกีฬาต้านยาเสพติด โครงการเข้าค่ายคุณธรรมและจริยธรรม โครงการ To be number one โครงการครูตำรวจ D.A.R.E โครงการอบรมจริยธรรมวันศุกร์สุดสัปดาห์ สามารถ แก้ไขปัญหการใช้สารเสพติดในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัญญรัตน์ นาเมือง, 2560) อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิเรก เทียนทองศิริ ประเมินโครงการศึกษาเพื่อการต่อต้านการ ใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียนของสถานีดำรงภูธรเมืองสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผล การประเมิน โครงการ D.A.R.E. ด้านปรัชญา จุดมุ่งหมายของโครงการ คือ ครูประเมินว่า โครงการ

D.A.R.E. สามารถเพิ่มทักษะและวิธีการในการตัดสินใจหลีกเลี่ยงและปฏิเสธการใช้ยาเสพติดและความรุนแรงของยาเสพติดในเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองนักเรียนประเมินว่า โครงการ D.A.R.E. เสนอทางเลือกที่เป็นประโยชน์ในการหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติดและความรุนแรงของยาเสพติด นักเรียนประเมินว่า โครงการ D.A.R.E. มีประโยชน์ สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ การประเมินพฤติกรรม ครูประเมินว่าโครงการ D.A.R.E. มีขั้นตอน ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและแผนการสอน มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยตำรวจ D.A.R.E. ผู้ปกครองนักเรียนประเมินว่า โครงการ D.A.R.E. มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการอย่างถูกต้องและเหมาะสม (ดิเรก เทียนทองศิริ, 2555)

5. จากการศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการเยาวชนวัยใสห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการในการศึกษา พบว่า ครูบางส่วนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด รวมถึงจำนวน ผู้ปฏิบัติและผู้ประสานงานในโครงการยังไม่เพียงพอ ในด้านงบประมาณยังไม่เพียงพอและมีความล่าช้าที่ไม่สอดคล้องกับแผนการจัดกิจกรรม ด้านการบริหารจัดการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังคงขาดการบูรณาการในการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ยังไม่ครอบคลุม ทำให้ได้ ข้อมูลเชิงลึกด้านยาเสพติดยังมีน้อย ไม่สามารถจัดกิจกรรมโครงการได้ตามสภาพปัญหาที่แท้จริง กิจกรรมที่ดำเนินการยังขาดความต่อเนื่องและความจริงจังในการปฏิบัติ รวมถึงการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานยังไม่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน ด้านการจัดกิจกรรมเยาวชนและประชาชนยังมีส่วนร่วมกับกิจกรรมน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เทพฤทธิ์ เยาว์ธานี และคณะ ศึกษางานวิจัยเรื่องปัจจัยแห่งความสำเร็จของ TO BE NUMBER ONE ระดับเพชร พบว่า มีปัญหาสู่ความสำเร็จในการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกและการสร้างกระแสนิยม งบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้บริหารไม่สนับสนุน มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย กระบวนการสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ ผู้บริหารหรือผู้นำโครงการ ควรศึกษารายละเอียดโครงการจากคู่มือในการดำเนินงาน ซึ่งผู้นำจะต้องให้ความสำคัญ ในการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เยาวชน และสอดคล้องกับการศึกษาของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2561) ศึกษาเรื่องประเมินผลของโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE ในทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราช กัญญาสิริวัฒนาพรรณ พบว่า ผู้นำระดับสูงมีส่วนผลักดันให้กิจกรรมชมรม TO BE NUMBER ONE ประสบผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสถานศึกษา ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนการดำเนินงานจากกระทรวงมหาดไทย ในการจัดตั้งชมรมให้ประสบความสำเร็จมีส่วนเยาวชนที่มากพอสมควร กรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน หากได้รับความร่วมมือจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ในการลดปัญหายาเสพติดในชุมชน (เทพฤทธิ์ เยาว์ธานี และคณะ, 2559)

สรุป

ในการประเมินโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด โรงเรียนเทพราชพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่มีสาเหตุปัญหายาเสพติดของเยาวชนและเป็นภัยคุกคามกับอย่างยิ่ง ก่อให้เกิดผลเสียหายนต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของทุกประเทศในโลก ยาเสพติดได้แพร่ระบาดและเป็นปัญหาต่อสังคมโดยเฉพาะเยาวชนของไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน จึงได้จัดทำโครงการเยาวชนวัยใส ห่างไกลยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด ไม่เสพ ไม่ซื้อ และไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกชนิด พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โทษที่ส่งผลต่อร่างกาย จิตใจ สังคม จึงมีการประเมินภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความคิดเห็นต่อโครงการโดยรวมในระดับมากที่สุด แสดงความพึงพอใจในการดำเนินงานของโครงการเยาวชนวัยใส แบ่งทั้งหมดเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) เป็นการประเมินในระดับมากที่สุด เนื่องจากมีชั่วโมงการบรรยายและกิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสม พร้อมทั้งวิทยากรสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างเข้าใจ การประเมินการเรียนรู้ (Learning) ทำให้การประเมินอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดีและมีมุมมองในแง่บวก การประเมินพฤติกรรม (Behavior) จึงได้คะแนนประเมินในระดับมากที่สุด เนื่องจากนักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันและปรับตัวได้ดี และการประเมินผลลัพธ์ (Results) เป็นการประเมินในระดับมากที่สุด เนื่องจากนักเรียนสามารถนำทักษะชีวิตไปใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการเสพติด สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น และนำไปพัฒนาและดำเนินงานให้โครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1. จากผลการศึกษา พบว่า แบบจำลองของทริกแพคทริกสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตามโครงการฝึกอบรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มผู้รับบริการกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่ในสภาพปัญหาใกล้เคียงกัน แต่เพื่อให้เกิดกระบวนการประเมินที่ครบทุกขั้นตอนของการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ควรเพิ่มการประเมินในขั้นบริบทก่อนที่จะเริ่มดำเนินการเพื่อช่วยให้ผู้บริหารของหน่วยงานได้ทราบถึงเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของโครงการ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ควรมีการประเมินในขั้นปัจจัยนำเข้า (Input) ก่อนที่จะมีการฝึกอบรมเกิดขึ้นทั้งในเรื่องความต้องการ ความคาดหวังของผู้บริหารที่มีต่อโครงการฝึกอบรม ข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้นกับการฝึกอบรม รวมถึงคุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม โดยการประเมินขั้นนี้จะก่อให้เกิดการวางแผนก่อนที่จะมีการฝึกอบรม

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะนำแบบจำลองของเครือกแพททริกไปประยุกต์ใช้ควรเข้าไปเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่ผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมเพื่อติดตามผลการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโครงการ เช่น ในขณะที่ผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ภายในองค์กร ซึ่งจะทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการจะมีสมาธิ มีความตั้งใจที่จะตอบสนองติดตามผล และเกิดความเป็นระเบียบในการจัดเก็บข้อมูล

4. การจะนำแบบจำลองของเครือกแพททริกไปประยุกต์ใช้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรพิจารณาใช้กับผู้เข้าร่วมโครงการที่อยู่ในองค์กร ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการที่อยู่ในองค์กรจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมได้ตลอดเวลา พัฒนาการในด้านที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถควบคุมให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่จำกัดได้โดยไม่มีปัจจัยอื่นเข้ามาแทรก จึงทำให้แบบจำลองของเครือกแพททริกนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

5. ในการประยุกต์ใช้แบบจำลองของเครือกแพททริกกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ภายนอกองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จะดำเนินการโดยมีการเพิ่มระยะเวลาในการติดตามผลและความสามารถในการควบคุมตัวแปร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ภายนอกองค์กรไม่ได้เกิดจากปัจจัยในการฝึกอบรมเพียงอย่างเดียว แต่จะมีสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งหากการวิจัย ไม่สามารถควบคุมตัวแปร อาจจะทำให้เกิดการศึกษาที่ผิดพลาด

6. เพื่อเป็นการจัดการความลำเอียงที่เกิดจากการทดสอบ ควรจะต้องมีการวัดโดยใช้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง รวมทั้งมีการวัดก่อนและหลังการทดสอบตามข้อแนะนำของขั้นตอนตามแบบจำลองของ เครือกแพททริก ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้สามารถเปรียบเทียบผลการทดสอบได้ว่าเป็นผลมาจากการทดสอบหรือไม่ และทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งหากนำไปประยุกต์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมในเรื่องของพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการประเมิน ติดตามผลโครงการฝึกอบรมครั้งต่อไป ควรมีการประยุกต์ใช้แบบจำลองของเครือกแพททริกกับแบบจำลองอื่น ๆ ที่มีผู้กำหนดไว้แล้ว โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการประยุกต์ใช้มาเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาข้อเด่นและข้อจำกัด และนำเสนอเป็นรูปแบบในการประเมินที่มีความเหมาะสมกับบริบทต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2556-2559 ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2561). ประเมินผลการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE) จังหวัดกำแพงเพชร ในส่วนของคณะกรรมการ ประจำปี 2561. กำแพงเพชร: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร.
- กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ. (2566). รายงานประจำปี 2566. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มสื่อสารและพัฒนาองค์กร กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ กรมควบคุมโรค.
- ดิเรก เทียนทองศิริ. (2555). การประเมินโครงการ การศึกษาเพื่อการต่อต้านการใช้อาเสพติด ในเด็กนักเรียนของสถานีดารวจภูธรเมืองสมุทรปราการ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เทพฤทธิ์ เยาว์ธานี และคณะ. (2559). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของ TO BE NUMBER ONE ระดับเพชร เชียงราย. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 5(2), 1-14.
- นริศ สุ่นศรีเมือง. (2561). การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พ่อหลวงปวงชนชาวไทย โรงเรียนบ้านทัพหลวง อำเภอน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. วารสารมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 12(2), 132-146.
- ศิวพร แพทย์ขิม. (2556). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา ปีการศึกษา 2556. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามปัญหายาเสพติด. (2558). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปีงบประมาณ 2558/สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สุขสำราญ ทนศักดิ์. (2563). การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 8(31), 22-30.
- อัญญรัตน์ นาเมือง. (2560). การประเมินโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนเทศบาลบ้านเขานิเวศน์ จังหวัดระนอง. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.

- Kirkpatrick DL. (1994). Evaluating Training Program: The Four Level. San Francisco: Berrett Koehler.
- Likert, Rensis. (1961). New Pattern of Management. New York: McGraw-Hill Book.
- Shahrooz Farjad. (2012). The Evaluation Effectiveness of Training Courses in University by Kirkpatrick Model (Case Study: Islam Shahr University). Procedia -Social and Behavioral Sciences, 46(1), 2837-2841.

